

TOEGEVOEGDE WAARDE

TREND

Auteur Nele Depestel
(Dienst Economie - Provincie West-Vlaanderen)
Lector Koen Debacker
(OECD)

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

Het verzekeren van welvaart is een belangrijke beleidsdoelstelling. De bruto toegevoegde waarde kan worden gebruikt als globale maatstaf voor de geproduceerde welvaart in een regio, ongeacht waar de productiefactoren vandaan komen. Aan de andere kant dient het beschikbaar inkomen als indicator voor de verdiende welvaart van een regio. Het verschil tussen de geproduceerde en de verdiende welvaart van een regio wordt veroorzaakt door de in- en uitstroom van pendelaars. Deze groep draagt immers bij tot de welvaart van de regio waar ze werken, maar nemen hun inkomsten meer naar de plaats waar ze wonen. Daarnaast zijn er ook de inkomsten die niet afkomstig zijn uit arbeid.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

Het bruto regionaal product wordt gedefinieerd als de som van de bruto toegevoegde waarden gerealiseerd door alle economische sectoren die gevestigd zijn binnen de regio. De totale bruto toegevoegde waarde is het bedrag dat de productiefactoren aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten toevoegen en is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de geproduceerde goederen en diensten en de waarde van de in het productieproces verbruikte goederen en diensten. Anders gezegd kan de bruto toegevoegde waarde ook beschouwd worden als de som van de vergoedingen voor de primaire productiefactoren die ingeschakeld zijn in het productieproces (lonen, wedden, kapitaalinkomen, winst enz.).

De regionale rekeningen die door de Nationale Bank van België worden opgemaakt, bevatten cijfers tot op het arrondissementeel niveau. Om de globale toegevoegde waarde van de kust en het hinterland te reconstrueren werd de toegevoegde waarde per arrondissement verdeeld over de gemeenten a rato van hun aandeel in de loontrekkende tewerkstelling van het arrondissement. Door te grote verschillen tussen de dataverzameling van loontrekkende en zelfstandige tewerkstelling, werd ervoor geopteerd de analyse te beperken tot de loontrekkende tewerkstelling. Gegeven dat dienstensectoren in het algemeen en horeca en toerisme in het bijzonder gekenmerkt worden door een hoge graad aan zelfstandigen, zouden de gerapporteerde resultaten enigszins vertekend kunnen zijn. Extra analyses geven echter aan dat deze vertekening minimaal is en de resultaten bijgevolg relatief robuust zijn. De verkregen toegevoegde waarde is een indicatief cijfer, dit omdat bij deze werkwijze uitgegaan wordt van een gelijke arbeidsproductiviteit in de verschillende gemeenten van hetzelfde arrondissement, terwijl dit niet het geval is. De arbeidsproductiviteit is namelijk afhankelijk van de economische structuur: er zijn verschillen tussen de productiviteit van sectoren enerzijds én ondernemingen anderzijds.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

In de periode 1996-2005 groeide de economie – gemeten aan de hand van de evolutie van de toegevoegde waarde tegen basisprijzen in kettigeuro's (referentiejaar 2004) – aan de kust met 17,8% of gemiddeld 1,8 % per jaar en in het hinterland met 19,2 % of gemiddeld 2,0 % per jaar. De groei bleef in beide regio's onder het gemiddelde van West-Vlaanderen (+19,7 %) of het Vlaamse Gewest (+21,3 %).

Door de kleinere groei aan de kust en in het hinterland, daalde het aandeel van de kustzone van 36,4 % in 1996 naar 35,9 % in 2005. De tien kustgemeenten zijn goed voor 30,4 %, de negen hinterlandgemeenten voor 5,5 %.

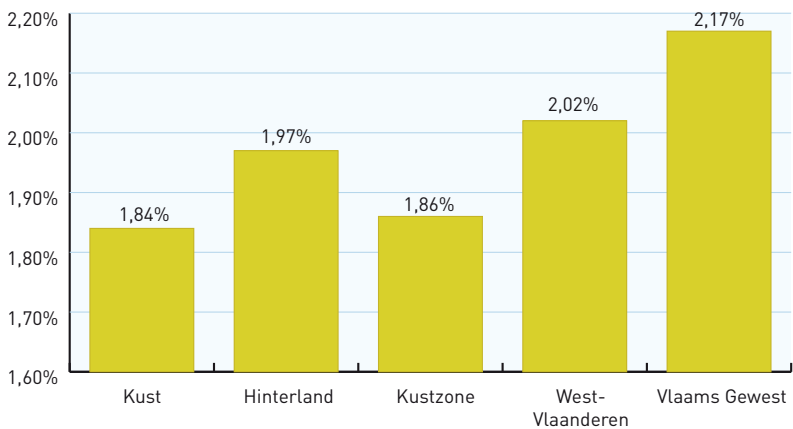
De steden Brugge en Oostende staan in voor bijna drie vierde van de gecreëerde bruto toegevoegde waarde aan de kust, met aandelen van 49,2 % en 24,5 %. Knokke-Heist volgt op de derde plaats met 7,4 %. De andere kustgemeenten hebben telkens aandelen die kleiner zijn dan 5 %. In het hinterland dragen de steden Veurne en Diksmuide het meeste bij met aandelen van 31,5 % en 22,0 % van de toegevoegde waarde van het hinterland. De nominale waarde van de bruto toegevoegde waarde blijft voor alle hinterlandgemeenten, op Diksmuide en Veurne na, onder de waarden van bijna alle kustgemeenten, op Bredene na.

→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

Het zoeken naar nieuwe inkomensmogelijkheden heeft in de eerste plaats te maken met het zoeken naar een rendabeler aanwending van de ingezette productiefactoren. Een eerste mogelijkheid is schaalvergroting. Een andere mogelijkheid om meer toegevoegde waarde te creëren is het verhogen van de kwaliteit van de producten of samenwerking tussen sectoren voor het aanbieden van producten. Ten slotte kunnen sectoren hun toegevoegde waarde ook verhogen door verdieping of verbreding.

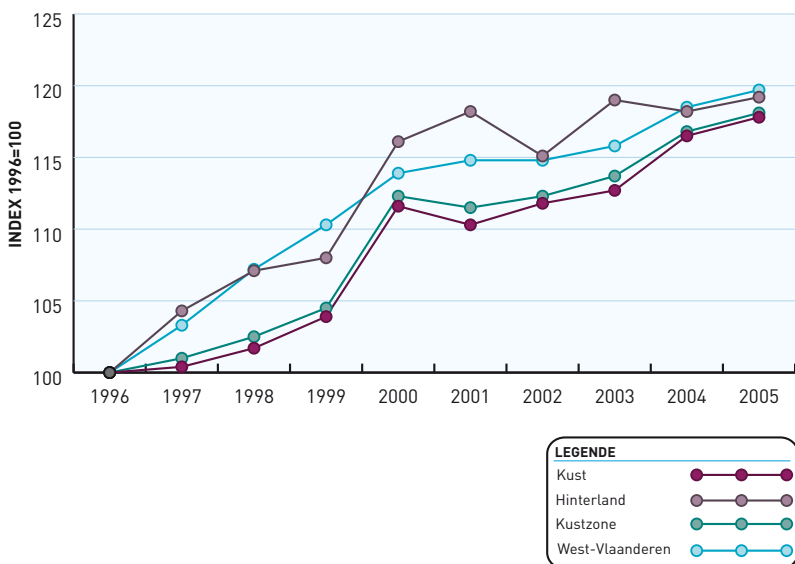
In de periode 1996 – 2005 groeide de bruto toegevoegde waarde minder snel aan de kust en in het hinterland dan in West-Vlaanderen als geheel. De hele kustzone is goed voor ruim één derde van de toegevoegde waarde die in West-Vlaanderen gecreëerd wordt. Door de regionale steden Brugge en Oostende hebben de tien kustgemeenten samen wel een aanzienlijk groter aandeel in de West-Vlaamse toegevoegde waarde dan de negen hinterlandgemeenten.

Grafiek 1 Gemiddelde jaarlijkse economische groei (a.h.v. de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen in kettingeuro's - referentiejaar 2004), 1996-2005

Bron NBB, INR Verwerking: Dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen

Grafiek 2 Evolutie van de bruto toegevoegde waarden tegen basisprijzen in kettingeuro's (referentiejaar 2004), 1996-2005 (index 1996 = 100)

Bron NBB, INR Verwerking: Dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen